

POSTANOWIENIE

Dnia 3 października 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Grubba

w sprawie **M. Z.**

uniewinnionego od zarzutu popełnienia czynu z art. 217 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 3 października 2023 r.,

kasacji Rzecznika Praw Obywatelskich wniesionej na korzyść A. Z.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 7 czerwca 2021 r., sygn. akt VIII Ka 208/21,

postanowił:

- 1. na podstawie art. 531 § 1 k.p.k. w zw. z art. 530 § 2 k.p.k. w zw. a art. 429 § 1 k.p.k. w zw. z art. 524 § 3 k.p.k. kasację pozostawić bez rozpoznania;**
- 2. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciążyć Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Kasację Rzecznika Praw Obywatelskich, jako niedopuszczalną z mocy ustawy, należało pozostawić bez rozpoznania.

Na wstępie rozważań dotyczących wywiedzionej kasacji należy odnieść się do statusu procesowego A. Z., od której – na mocy zaskarżonego postanowienia – jako od ustawowej przedstawicielki małoletniego oskarżyciela prywatnego, zasądzono na rzecz M. Z. zwrot wydatków wynikających z ustanowienia przez niego obrońcy w postępowaniu przed Sądem Rejonowym i Sądem Okręgowym w Białymstoku.

A. Z. wniosła w przedmiotowej sprawie w imieniu małoletniego prywatny akt oskarżenia przeciwko ojcu dziecka – M. Z., w którym zarzuciła mu popełnienie na szkodę małoletniego przestępstwa z art. 217§1 k.k.

Zainicjowanie przez matkę małoletniego postępowania karnego i bezrefleksyjne uznanie w toku procesu przez Sądy obu instancji, że może ona działać w charakterze przedstawiciela ustawowego małoletniego oskarżyciela prywatnego, zrodziło w niniejszym postępowaniu m.in. skutki w postaci obciążenia jej kosztami procesu, stosownie do treści art. 632 pkt 1 k.p.k., zgodnie z którym, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, w razie uniewinnienia oskarżonego lub umorzenia postępowania koszty procesu w sprawach z oskarżenia prywatnego ponosi oskarżyciel prywatny. I choć należy w pełnej rozciągłości podzielić stanowisko autora kasacji, że powyższe założenie Sądów obu instancji było błędne, bowiem w judykaturze panuje ugruntowany pogląd na kwestię reprezentowania przez jednego z rodziców interesów małoletniego w postępowaniu karnym w sytuacji, gdy drugi z rodziców jest oskarżonym, to problem prawny w niniejszym postępowaniu kasacyjnym tkwi w istocie gdzie indziej.

Rzecz bowiem w tym, że A. Z. nie można było ani uprzednio ani obecnie przyznać statusu strony postępowania, a skoro tak, jej sytuacja prawna nie może wyznaczać kierunku wywiedzonego w sprawie nadzwyczajnego środka kasacyjnego. Kierunek wniesionego środka odwoławczego, w tym wypadku, wyznaczać może jedynie interes oskarżonego M. Z.. Patrząc z tej perspektywy kasację Rzecznika Praw Obywatelskich niewątpliwie należało ocenić jako złożoną na jego niekorzyść wszak to na jego rzecz zasądzono zwrot wydatków.

A zatem, choć zasądzenie od A. Z. zwrotu kosztów zastępstwa procesowego na rzecz M. Z. było oczywiście błędne, w omówionej sytuacji procesowej nie pozostało nic innego, jak uznać kasację Rzecznika Praw Obywatelskich za niedopuszczalną z mocy prawa, bowiem, jako kasacja wywiedziona na niekorzyść M. Z., **została ona złożona po upływie terminu określonego w art. 524§3 k.p.k.**, w którym możliwe byłoby jej uwzględnienie przez Sąd Najwyższy.

Zgodnie z dyspozycją art. 531§1 k.p.k. Sąd Najwyższy pozostawia bez rozpoznania przyjętą kasację (lub jej część) jeżeli nie odpowiada ona przepisom

wymienionym w art. 530§2 k.p.k. (przepis ten wymienia m. in. art. 429§1 k.p.k.).
Tak też należało postąpić w odniesieniu do niniejszej kasacji.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

[SOP]

[ms]